

**Prognoza preliminară
a indicatorilor macroeconomici pentru anii 2017-2019**

Indicatorii	Unitatea de măsură	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		Efectiv			pronostic			
Produsul intern brut nominal	mild. lei	100,5	112,0	121,9	133,3	145,1	158,0	172,6
față de anul precedent în prețuri comparabile	%	109,4	104,8	99,5	101,0	102,5	103,5	104
Indicele prețurilor de consum								
mediu anual	%	104,6	105,1	109,7	107,2	105,0	105,0	105,0
la sfârșitul anului	%	105,2	104,7	113,6	105,0	105,0	105,0	105,0
Cursul de schimb al leului								
mediu anual	lei/USD	12,59	14,04	18,82	19,80	19,95	20,20	20,35
la sfârșitul anului	lei/USD	13,06	15,62	19,66	19,85	20,10	20,40	20,40
Exporturi	mil.USD	2428,3	2339,5	1966,9	1850	1975	2075	2175
față de anul precedent	%	112,3	96,3	84,1	94	107	105	105,0
Importuri	mil.USD	5492,4	5317,0	3986,8	3950	4200	4400	4550
față de anul precedent	%	105,4	96,8	75,0	99	106	105	103,0
Soldul balanței comerciale	mil.USD	-3064,1	-2977,4	-2019,9	-2100	-2225	-2325	-2375
Producția industrială în prețuri curente	mild. lei	39,4	43,5	46,6*	49,4	52,9	57,2	61,9
față de anul precedent în prețuri comparabile	%	108,6	107,3	100,6	102,0	104	105	105
Producția agricolă în prețuri curente	mild. lei	23,8	27,3	26,8	29,4	31,5	33,1	34,8
față de anul precedent în prețuri comparabile	%	139,1	108,6	86,2	107	105	103	103
Investițiile în active materiale pe termen lung	mild. lei	19,1	20,8	20,8	21,6	22,7	24,0	25,3
față de anul precedent în prețuri comparabile	%	104,2	102,3	91,2	100,5	102,5	102,5	102,5
Salariul nominal mediu lunar	lei	3765,1	4172	4610,9	5050	5500	5950	6450
față de anul precedent: nominal	%	<u>108,3</u>	<u>110,8</u>	<u>110,5</u>	<u>109,5</u>	<u>108,9</u>	<u>108,2</u>	<u>108,4</u>
real	%	103,5	105,4	100,7	102,2	103,7	103,0	103,2
Fondul de remunerare a muncii	mild. lei	27,4	30,1	33,0*	35,4	38,3	41,7	45,5
față de anul precedent: nominal	%	<u>107,3</u>	<u>109,9</u>	<u>106,6*</u>	<u>107,4</u>	<u>108,1</u>	<u>108,9</u>	<u>109,3</u>
real	%	102,5	104,5	99,9*	100,1	102,9	103,7	104,1

* estimările Ministerului Economiei

06.04.2016

NOTĂ
cu privire la prognoza preliminară
a indicatorilor macroeconomici pentru anii 2017 – 2019

În luna ianuarie 2016 Ministerul Economiei a elaborat Calculele preliminare ale prognozei indicatorilor macroeconomici pentru anii 2016-2019 și aceștia au fost remiși Ministerului Finanțelor pentru utilizare ca bază la definitivarea proiectului Bugetului de stat pe anul 2016.

Ministerul Economiei, în luna aprilie curent, a elaborat prognoza preliminară a indicatorilor macroeconomici pentru anii 2017-2019, aceștia urmînd a fi luați ca bază la elaborarea Cadrului bugetar pe termen mediu (CBTM) pentru anii 2017-2019.

La elaborarea prognozei în cauză s-a luat în considerare unele aspecte ale evoluției economiei mondiale, în special, a economiei țărilor care sunt principali parteneri comerciali ai Republicii Moldova, dar și a contextului economic din țările Uniunii Europene, rezultatele obținute în anul 2015 și primele luni ale anului 2016 în principalele sectoare economice ale țării, precum și prognoza privind rata inflației și cursul de schimb al leului. De asemenea, s-a ținut cont de riscurile cu care Republica Moldova poate să se confrunte în anul 2016.

La elaborarea prognozei s-a ținut cont de sarcinile Guvernului, precum: asigurarea unui echilibru între consolidarea fiscală sustenabilă și impulsivitatea dezvoltării economice, sporirea bunăstării cetățeanului prin asigurarea unei creșteri economice incluzive, asigurarea securității economice și financiare, stabilizarea sectorului bancar etc. Astfel, creșterea economică se bazează pe politicile economice stimulatoare a activității de întreprinzător, de îmbunătățire a climatului de afaceri și de sporire a atractivității investiționale a țării.

1. UNELE ASPECTE PRIVIND EVOLUȚIA ECONOMIEI MONDIALE

Creșterea economică globală rămîne moderată și cu perspective inegale în diferite țări și regiuni. Conform raportului World Economic Outlook din aprilie 2016 al Fondului Monetar Internațional (FMI), volumul produsului global se estimează să crească pînă la 3,2% în 2016 și 3,5% în 2017. În economiile dezvoltate, se așteaptă un ritm de creștere modest. În Statele Unite ale Americii îmbunătățirea condițiilor fiscale, precum și a situației pe piața imobiliară, vor asigura creșterea economiei. În țările de bază ale Uniunii Europene se atestă o creștere moderată a economiei, determinată de scăderea prețurilor la resursele energetice, precum și de îmbunătățirea situației financiare. În țările emergente și în curs de dezvoltare situația economică este diversă, dar, în general, ritmurile de creștere economică vor evolua pozitiv.

Principalele riscuri pentru economia mondială sunt: reapariția situațiilor financiare dificile, reechilibrarea economiei în China, intensificarea riscurilor geopolitice, posibila ieșire din UE a Regatului Unit al Marii Britanii.

**Produsul global, volumul tranzacțiilor comerciale și prețurile medii
la petrol și alte produse în anii 2015-2017 (creștere anuală procentuală)**

	Date efective	Proгноза		Diferența dintre prognoza actuală și cea din ianuarie 2016
	2015	2016	2017	2016
Produsul global	3,1	3,2	3,5	-0,2
Statele Unite ale Americii	2,4	2,4	2,5	-0,2
Germania	1,5	1,5	1,6	-0,2
Franța	1,1	1,1	1,3	-0,2
Italia	0,8	1,0	1,1	-0,3
Japonia	0,5	0,5	-0,1	-0,5
China	6,9	6,5	6,2	0,2
India	7,3	7,5	7,5	0,0
Rusia	-3,7	-1,8	0,8	-0,8
Volumul tranzacțiilor comerciale (mărfuri și servicii)	2,8	3,1	3,8	-0,3
Prețul mediu la petrol	-47,2	-31,6	17,9	-14,0
Prețurile medii la alte produse	-17,5	-9,4	-0,7	0,1

Sursă: FMI, World Economic Outlook, aprilie 2016

Ritmul anual de creștere a economiei prognozat pentru **țările dezvoltate** în anul 2016 va fi de 1,9%, iar în 2017 – de 2%. Această creștere va fi cauzată, în mare parte, de o economie mai puternică a Statelor Unite ale Americii și creșterea moderată din Zona Euro.

Activitatea economică în **Statele Unite ale Americii** rămîne stabilă, datorită îmbunătățirii condițiilor fiscale și a situației pe piața imobiliară. Totodată, aprecierea în continuare a dolarului influențează negativ exportul net și activitatea industriei prelucrătoare. În rezultat, se prognozează o majorare a PIB-ului real de 2,4% în anul 2016 și de 2,5% – în 2017.

Japonia va avea o creștere reală a PIB de 0,5% în anul 2016 datorită scăderii prețurilor la resursele energetice și sprijinului fiscal. Pentru 2017 este prognozată o descreștere de 0,1%.

Pentru **Zona Euro** se prognozează o creștere de 1,5% în 2016 și de 1,6% în 2017, determinată de scăderea prețurilor la resursele energetice și de îmbunătățirea situației financiare. Totodată, investițiile rămîn la un nivel scăzut.

În **Germania**, se estimează un ritm de creștere de 1,5% în 2016 și de 1,6% în 2017. În **Franța** se va înregistra o creștere de 1,1% în acest an, iar în 2017 – 1,3%. În **Italia** FMI anticipează consolidarea economiei în 2016 – cu 1%, iar în 2017 – 1,1%. Pentru **Spania** se prognozează o creștere a economiei de 2,6% în 2016 și de 2,3% în anul 2017.

Pentru **România** perspectivele de dezvoltare sunt bune. Fondul Monetar Internațional estimează că economia României va înregistra o creștere de 4,2% în 2016 și de 3,6% în 2017.

În anul 2016 ritmul de creștere a economiei **țărilor în curs de dezvoltare** va atinge 4,1% comparativ cu 4% în 2015, dar situația economică în aceste țări este diversă. Pentru 2017, FMI anticipează o creștere de 4,6%.

După creșterea economică de 6,9% în 2015, **China** va înregistra în anii 2016-2017 un ritm de 6,5% și 6,2%. Aceste așteptări sunt legate de reechilibrarea economiei de la investiții și industrie spre servicii și consum. În **India** se așteaptă o creștere de cîte 7,5% în 2016 și 2017, determinată de creșterea consumului privat, sprijinită de scăderea prețurilor la resursele energetice.

În **Comunitatea Statelor Independente** (CSI) se așteaptă o recesiune în anul 2016 (-1,1%). În țările din Caucaz și Asia Centrală (exportatoare de resurse energetice) se prevede o încetinire a

ritmurilor de creștere, datorită situației economice complicate din Rusia și a prețurilor mici la exportul de petrol. Pentru 2017, în spațiul CSI, este prognozată o creștere economică de 1,3%.

PIB real, rata inflației, contul curent al Balanței de plăți (creștere anuală procentuală), exporturile și importurile în țările - principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova

Țările - principalii parteneri comerciali	Rata de creștere reală a PIB			Rata inflației			Balanța contului curent (în raport cu PIB)			% exporturilor RM	% importurilor RM
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	
Germania	1,5	1,5	1,6	0,1	0,5	1,4	8,5	8,4	8,0	6,0	8,1
Italia	0,8	1,0	1,1	0,1	0,2	0,7	2,1	2,3	2,0	10,0	7,0
România	3,7	4,2	3,6	-0,6	-0,4	3,1	-1,1	-1,7	-2,5	22,7	13,9
Turcia	3,8	3,8	3,4	7,7	9,8	8,8	-4,4	-3,6	-4,1	3,3	7,2
Rusia	-3,7	-1,8	0,8	15,5	8,4	6,5	5,0	4,2	5,1	12,2	13,4
Ucraina	-9,9	1,5	2,5	48,7	15,1	11,0	-0,3	-2,6	-2,3	2,3	9,3
Belarus	-3,9	-2,7	0,4	13,5	13,6	12,1	-1,9	-3,5	-3,1	6,7	2,1

Sursă: FMI, *World Economic Outlook*, aprilie 2016,

Biroul Național de Statistică

În *Federația Rusă* situația rămîne a fi dificilă în 2016 (-1,8%), din cauza scăderii prețurilor la petrol, sancțiunilor internaționale și deficiențelor structurale existente anterior. Pentru 2017 se prognozează o creștere a economiei de 0,8%.

Economia *Ucrainei*, după o recesiune de -9,9% în anul 2015, se prognozează să revină pe o traiectorie pozitivă în 2016 cu 1,5%, datorită îmbunătățirii condițiilor de creditare, încrederii investitorilor, precum și a creșterii treptate a veniturilor reale. Pentru 2017, FMI anticipează o creștere de 2,5%.

2. EVOLUȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA ÎN ANUL 2015

Pe parcursul anului 2015 economia Moldovei a fost influențată de un șir de factori, precum: sancțiunile reciproce dintre Federația Rusă și Uniunea Europeană, restricțiile impuse la importul de vinuri și unele produse agricole din Moldova de către autoritățile de resort din Federația Rusă și recesiunea din această țară, criza din Ucraina, problemele în sectorul bancar, diminuarea volumului transferurilor bănești ale persoanelor fizice din străinătate, seceta din vara anului 2015 etc. Ca rezultat, au scăzut volumele producției de mărfuri și servicii, comerțului exterior etc. Moneda națională s-a depreciat esențial și în consecință - a crescut inflația și ratele dobânzilor la credite. S-au micșorat, în termeni reali, veniturile și cheltuielile populației, salariul mediu lunar. S-a majorat numărul șomerilor înregistrați la oficiile forței de muncă.

Produsul intern brut în anul 2015 a însumat 121,9 mild. lei, micșorîndu-se față de perioada respectivă a anului 2014 cu 0,5% (în prețuri comparabile). Cea mai semnificativă influență asupra diminuării PIB a avut valoarea adăugată brută (VAB) creată în agricultura – cu 1 punct procentual (p.p.), administrația publică – cu 0,2 p.p., comerț cu ridicata și cu amănuntul – cu 0,1 p.p. Totodată, VAB creată în activități financiare și de asigurări a influențat pozitiv modificarea PIB cu 0,9 p.p., industria extractivă și prelucrătoare și tranzacții imobiliare – cu cîte 0,4 p.p.

În decembrie 2015 **rata inflației** a constituit 13,6% față de decembrie 2014, înregistrînd o majorare de 8,9 p.p. comparativ cu rata inflației din aceeași perioadă a anului 2014. Majorarea prețurilor de consum a fost determinată, în general, de deprecierea monedei naționale, ceea ce a afectat prețurile la bunurile de import și tarifele la servicii comunal-locative. Indicele prețurilor de consum (IPC) mediu anual a constituit 9,7%.

În anul 2015 **moneda națională** a marcat o depreciere de 25,9% față de dolarul SUA în termeni nominali. Leul moldovenesc s-a depreciat față de Euro cu 13,1%. Principalii factori care au determinat deprecierea monedei naționale au fost diminuarea exporturilor și remiterilor valutare de peste hotare, fluctuațiile dolarului SUA pe piețele valutare internaționale, precum și problemele în sectorul bancar, ceea ce a afectat piața valutară internă. Stocul activelor valutare de rezervă ale Băncii Naționale a Moldovei la 31.12.2015 a atins o valoare de 1756,8 mil. dolari, micșorându-se cu 18,5% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2014.

Masa monetară M3 la sfârșitul lunii decembrie 2015 a constituit circa 64 mild. lei și s-a micșorat cu 3% comparativ cu sfârșitul lunii decembrie 2014. Evoluția masei monetare M3 a fost determinată de majorarea volumului depozitelor în valută străină (calculată în lei) cu 8,8% și diminuarea depozitelor în monedă națională cu 7,6%. Creditele acordate economiei au fost peste nivelul perioadei similare a anului trecut (+3,2%).

În anul 2015 la bugetul public național au fost acumulate **venituri** în sumă de circa 43,7 mild. lei, în creștere cu 2,9% față de anul 2014 și la nivel de 97,4% față de sarcinile stabilite pe perioada de gestiune. S-au efectuat **cheltuieli** în sumă de circa 46,4 mild. lei, fiind în creștere cu 4,5%, și respectiv 92,9% față de prevederile perioadei gestionare. Astfel, **deficitul bugetar** la 31 decembrie 2015 a constituit 2,7 mild. lei, mai înalt cu 786,9 mil. lei față de cel înregistrat la 31.12.2014.

Suma totală a **datoriei de stat (internă și externă)**, administrată de Guvern, la 31 decembrie 2015 a constituit circa 33,5 mild. lei, în creștere cu 22% față de data similară a anului 2014. Datoria de stat **internă** s-a majorat cu 2,1%, iar cea **externă**, calculată în lei, a înregistrat o creștere pronunțată de 28,9% din cauza deprecierei monedei naționale față de principalele valute străine.

Conform datelor preliminare ale Balanței de Plăți pentru anul 2015, **deficitul contului curent** a constituit 7,2% în raport cu PIB (în anul 2014 – 7,1%), **transferurile persoanelor fizice** (compensarea pentru muncă și transferurile efectuate de muncitori) – 23,7% (26,2%), acumularea netă de angajamente la **investițiile străine directe** – 4,2% (4,4%), balanța negativă a bunurilor și serviciilor – 30% (36,8%).

În anul 2015 **exporturile** au scăzut cu 15,9%, iar **importurile** - cu 25%. Soldul negativ al balanței comerciale a constituit 2019,9 mil. dolari SUA, față de 2997,5 mil. dolari în anul 2014. Gradul de acoperire al importurilor cu exporturi a constituit 49,3%, fiind cu 5,3 p.p. mai înalt decât în anul 2014.

Volumul **producției industriale** în anul 2015 a crescut cu 0,6% (în prețuri comparabile) față de anul 2014, inclusiv producția industriei prelucrătoare cu 2,3%. Totodată, s-a înregistrat o diminuare a volumului distribuției apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare cu 25,8%, producția industriei extractive – cu 9%, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – cu 1%.

Producția agricolă în anul 2015 a constituit 26,8 mild. lei (în prețuri curente) și a înregistrat o scădere semnificativă de 13,8% (în prețuri comparabile) față de anul 2014. Micșorarea producției agricole a fost determinată de scăderea producției vegetale cu 22,6%, iar producția animalieră a înregistrat o creștere cu 2,2%.

În anul 2015 volumul **investițiilor în active materiale pe termen lung** a însumat circa 20,8 mild. lei, cu o descreștere de 8,8% (în prețuri comparabile) față de anul 2014. Din acestea, lucrările de construcții-montaj au constituit circa 9,9 mild. lei și s-au diminuat cu 16,1%, respectiv.

Întreprinderile de **transport feroviar, auto, fluvial** și aerian au transportat circa 12 mil. tone de mărfuri în anul 2015 sau cu 17,3% mai puțin față de volumul transportat în anul 2014.

Volumul **cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul** în anul 2015 s-a diminuat cu 6,4% (în prețuri comparabile) față de anul 2014, iar volumul **cifrei de afaceri în servicii de piață prestate populației** s-a majorat cu 1,2%, respectiv.

Cîștigul salarial mediu lunar brut al unui salariat din economia națională, pentru anul 2015 a constituit 4610,9 lei și s-a majorat cu 10,5% față de anul 2014. În termeni reali salariul a crescut cu doar circa 0,7%. **Veniturile disponibile** lunare ale populației pentru anul 2015 au constituit în medie pe o persoană 1956,6 lei, în creștere față anul 2014 cu 10,7% în termeni nominali, iar în termeni reali – cu 0,9%. **Cheltuielile** medii lunare de consum ale populației pentru anul 2015 au constituit în medie pe o persoană 2048,5 lei, fiind în creștere față de anul 2014 cu 12,8% în termeni nominali, iar în termeni reali – cu 2,8%. Valoarea medie a **pensiei lunare** la 1 ianuarie 2016 a fost de 1165,22 lei și s-a majorat cu 7,1% față de aceeași dată a anului 2015 în termeni nominali.

Rata șomajului (proporția șomerilor BIM în populația activă) la nivel de țară pentru anul 2015 a înregistrat 4,9%, fiind cu 1 p.p. mai mare față de anul 2014. La oficiile forței de muncă în anul 2015 au fost înregistrați 50,6 mii șomeri, cu 20% mai mult decît numărul acestora înregistrați în anul 2014.

3. ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDICATORILOR MACROECONOMICI PENTRU ANUL 2016

Dat fiind faptul că Republica Moldova este o țară dependentă în mare măsură de exterior, la estimarea indicatorilor macroeconomici pentru anul 2016 s-a luat în considerație evoluția economiei mondiale și a țărilor care sunt parteneri comerciali ai țării noastre (în primul rînd, scăderea economiei în Federația Rusă, criza în Ucraina și redresarea economiilor în țările UE). Situația creată pe plan mondial va determina activitatea pasivă din partea mediului de afaceri și a consumului populației, ceea ce va avea impact asupra sectorului real și importurilor.

Recuperarea sectorului agricol după anul 2015 (nefavorabil pentru producția agricolă) va aduce o contribuție pozitivă asupra sectorului real și exporturilor. Astfel, pentru anul 2016 se prevede majorarea în termeni reali a volumului **producției agricole** cu 7% față de nivelul anului 2015.

Creșterea volumului produselor agricole, precum și celor substituibile și complementabile celor de import, vor avea un efect pozitiv asupra activității în sectorul industrial. Însă, reieșind din contextul intern și extern actual, activitatea sectorului real va avea un ritm relativ scăzut în acest an. Astfel, se estimează că în anul 2016 **producția industrială** va înregistra o creștere de 2% comparativ cu anul 2015.

Reieșind din tendințele de dezvoltare a agriculturii și industriei, estimate pentru anul 2016, luînd în considerare cererea externă redusă (în special, din partea Federației Ruse), precum și scăderea prețurilor pe piața mondială la produsele agricole, **exportul** se va micșora cu 6% față de nivelul anului 2015 și va însuma circa 1850 mil. dolari.

Date fiind așteptările negative privind evoluția economiilor în țările unde sunt încadrați în muncă o bună parte a populației noastre, precum și scăderea prețurilor pe piața mondială la produsele energetice, se estimează, un ritm de diminuare a volumului **importului** cu 1% față de anul 2015, însumînd circa 3950 mil. dolari. La aceasta va contribui, de asemenea, și posibilitățile reduse de a investi din partea investitorilor străini, dar și cererea joasă pentru materia primă de import din partea producătorilor autohtoni.

Luînd în considerare estimările privind dezvoltarea industriei, agriculturii și comerțului exterior, precum și a altor activități economice, se estimează că **investițiile în active materiale pe termen lung** se vor majora cu circa 0,5% față de nivelul anului 2015.

Se estimează că **rata inflației** medie anuală va constitui 7,2% în anul 2016. Aceasta va fi determinată, în general, de cererea internă relativ slabă, precum și caracterul restrictiv al politicii monetare promovate de către Banca Națională a Moldovei.

În anul curent **cursul de schimb** mediu anual al monedei naționale se estimează la nivel de circa 19,8 lei pentru un dolar american. Principalii factori care vor influența modificarea cursului de schimb sunt diminuarea intrărilor valutare de peste hotare și exporturilor, fluctuațiile dolarului SUA pe piețele valutare internaționale, precum și politica monetară restrictivă a Băncii Naționale a Moldovei.

Avînd la bază aceste evoluții, **produsul intern brut** pentru anul 2016 se estimează în sumă de 133,3 mld. lei, cu o majorare reală comparativ cu anul 2015 de 1%. Sectorul de bunuri va contribui pozitiv la modificarea PIB cu 0,7 p.p., serviciile – cu 0,2 p.p., impozitele nete pe produs și import – cu 0,1 p.p.

Datorită intențiilor Guvernului de a păstra obligațiile sale sociale, precum și modificărilor efectuate în sistemul de salarizare în sfera bugetară, **salariul** nominal mediu lunar pe parcursul anului 2016 se va majora cu 9,5%, în termeni nominali, comparativ cu anul precedent și va constitui 5050 lei. În termeni reali acesta se va majora cu 2,2%.

Riscurile probabile care pot contribui la modificarea scenariului de prognoză:

- **Problemele în sectorul bancar** au condiționat diminuarea încrederii din partea populației și agenților economici în sistemul bancar și pot conduce la deprecierea monedei naționale, transferul lichidităților în sectorul informal, și ca rezultat, la reducerea posibilităților de creditare a economiei.
- **Politica monetar-creditară rigidă** va contribui la reducerea presiunii inflaționiste, dar totodată la diminuarea creditării, ceea va avea influență negativă asupra sectorului real.
- **Fluctuațiile prețurilor mondiale la petrol.** Avînd în vedere că produsele petroliere sînt importate, majorarea prețurilor la acestea ar putea contribui la majorarea valorii importurilor (în special, a resurselor energetice) și ratei inflației.
- **Creșterea economică slabă și presiunile deflaționiste în țările zonei Euro.** Acest risc vine din contractarea cererii externe, contribuind la diminuarea exporturilor și remitențelor din aceste țări, ca consecință – micșorarea producției industriale, consumului populației și creșterea ratei șomajului.
- **Recesiunea economică în Federația Rusă.** Acest risc conduce la diminuarea exporturilor în această țară și reducerea remitențelor.
- **Criza economică în Ucraina** poate afecta volumul schimburilor comerciale cu această țară și, de asemenea, poate provoca riscuri privind tranzitul de mărfuri.
- **Micșorarea remitențelor** va influența negativ cererea internă și ca rezultat – sectorul real, în special, serviciile.
- **Incertitudinile cu privire la recolta din anul 2016.** Acest risc va avea impact direct asupra volumului producției agricole și industriei alimentare, prețurilor la produsele alimentare, diminuarea exporturilor, precum și va contribui la contractarea influxului de valută și, ca rezultat, la presiuni adiționale asupra monedei naționale.
- **Escaladarea tensiunilor sociale** generează incertitudini cu privire la implementarea programului de guvernare. În aceste circumstanțe întârzie semnarea unui acord cu FMI, precum și asistența financiară din partea altor parteneri de dezvoltare, fapt ce exercită presiuni adiționale asupra cursului valutar și alimentează presiunile inflaționiste.

4. PROGNOZA MACROECONOMICĂ PENTRU ANII 2017-2019

Pentru anii 2017-2019 se prognozează o creștere a PIB de 2,5%-4% anual. La baza acestei creșteri vor sta următoarele premise:

- îmbunătățirea contextului economico-financiar la nivel mondial;
- promovarea mai intensă a exporturilor pe piața UE;
- dezvoltarea și susținerea întreprinderilor din sectorul privat din partea statului;
- dezvoltarea sectorului real al economiei, inclusiv prin atragerea investițiilor străine directe în economia națională;
- promovarea unei politici fiscale prudente și implementarea reformelor menite să reducă cheltuielile publice ineficiente;
- asigurarea stabilității financiare prin menținerea ratei inflației la nivel redus și stabilității cursului de schimb etc.

Pentru anii 2017-2019 se prognozează o depreciere ușoară a monedei naționale. Astfel, **cursul de schimb** mediu anual va varia de la 19,95 lei în anul 2017 până la 20,35 lei pentru un dolar american în anul 2019.

Menținerea relativă a cursului de schimb va contribui la stabilitatea prețurilor. Astfel, **indicele prețurilor de consum** mediu anual pentru anii 2017- 2019 se prognozează la nivel de 105%.

Factorul important care va contribui la creșterea economiei naționale va fi majorarea **investițiilor în active materiale pe termen lung** ca sursă principală de creștere economică, contribuind la: (i) crearea noilor locuri de muncă; (ii) creșterea competitivității produselor autohtone pe piața externă; (iii) majorarea ofertei interne, satisfacerea mai deplină a cererii solvabile, inclusiv prin substituirea importurilor; (iv) extinderea bazei productive și, respectiv, a celei de impozitare și crearea surselor suplimentare pentru bugetul public național. Însă, având în vedere situația economică curentă se prevede că, volumul investițiilor în active materiale pe termen lung se va majora cu o rată medie anuală de circa 2,5% în anii 2017-2019.

Exporturile se vor majora în anii 2017-2019 cu circa 5,7% anual. Factorii care vor contribui la majorarea treptată a exporturilor în perioada de prognoză sînt: restabilirea cererii externe, ofertei interne la produsele agricole, creșterea calitativă a exporturilor, în special, datorită investițiilor efectuate în extinderea și reînnoirea bazei tehnologice, și, respectiv, integrarea produselor moldovenești în fluxurile internaționale.

Importurile vor crește în perioada de prognoză cu circa 4,7% anual. Creșterea volumului importurilor va fi condiționată de restabilirea cererii interne, în special, pentru materia primă de import din partea mediului de afaceri; majorarea fluxului de investiții, în special a mașinilor, aparatelor electrice, produselor minerale. Ponderea majoră în totalul importurilor va reveni, ca de obicei, resurselor energetice, datorită creșterii economice preconizate în sectoarele de bază ale economiei, dar mai ales a prețurilor la gaze naturale și petrol. De asemenea, la sporirea importurilor va contribui cererea crescîndă a populației pentru bunurile importate, condiționată de creșterea veniturilor și transferurilor de peste hotare.

Prin urmare, **soldul negativ al balanței comerciale** se va majora de la 2225 mil. dolari în anul 2017 până la 2375 mil. dolari în anul 2019.

Conform estimărilor, creșterea PIB în anii 2017-2019 va fi generată de: creșterea anuală în termeni reali a **producției industriale** cu 4,7% și a **producției agricole** cu 3,7%; în rezultatul reorientării politicii investiționale spre programe de performanță, modernizării întreprinderilor autohtone, infrastructurii și dezvoltării micului business.

Avînd la bază aceste tendințe, se estimează că **produsul intern brut** în anii 2017-2019 va evolua cu o rată medie de circa 3,3% creștere reală anuală. Vor avea loc și unele schimbări în structura PIB: pe categorii de resurse - va crește ponderea industriei de la 15,2% (în anul 2016) pînă la 15,5% (în anul 2019), comerțului interior - de la 13,5% pînă la 13,6%, transporturilor și comunicațiilor – de la 10,8% pînă la 11,1%; pe categorii de utilizări - se va micșora ponderea consumului final de la 106,4% pînă la 104,6%, formării brute de capital fix – de la 23% pînă la 21,8%, valorii negative a exportului net – de la 27,8% pînă la 25%.

În perioada anilor 2017-2019 **salariul** mediu nominal în ansamblu pe economie se va majora cu circa 17,3% și va atinge 6450 lei în anul 2019, iar **fondul de remunerare a muncii** se va majora cu circa 18,8%, atîngînd suma de 45,5 mld. lei sau 26,4% în raport cu PIB. Creșterea salariului nominal mediu lunar și a fondului de remunerare a muncii va fi condiționată de relansarea sectorului real, în special, din contul dezvoltării sectorului privat și trecerii unui număr considerabil de personal în sfera businessului mic și mijlociu, precum și perfecționarea sistemului de salarizare și motivare a angajaților.

Varianta actuală de prognoză nu prevede modificări ale pieței muncii în următorii ani. Astfel, creșterea numărului populației ocupate în anii 2017-2019 va constitui 0,2% anual, iar productivitatea muncii va crește cu circa 3,3%.

Prognoza indicatorilor macroeconomici este relativ pesimistă, iar a salariului mediu lunar și fondului de remunerare a muncii – relativ optimistă. Atingerea acestor parametri va fi posibilă prin ridicarea productivității muncii și asimilarea intensă a tehnologiilor performante.

Important este că asigurarea acumulărilor reale de venituri la bugetul public național, inclusiv la bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală, ține de gradul atingerii indicatorilor prognozați, aceștia urmînd a fi luați ca bază la elaborarea Cadrului Bugetar pe termen mediu (CBTM) pentru anii 2017-2019.

Direcția analiză și prognozare macroeconomică, 28.04.2016